

Але багато чехів, що були родом з Малої Зубівщини, роз'їхалися по всій Україні, утворили змішані сім'ї і не мали бажання переселятися. Крім того, під час переселення чехів в ХІХ столітті до царської Росії, чехи осіли не тільки в селі Мала Зубівщина Коростенського району, а і в селах Малинівка, Малинського району, Ольшанка (тепер Вільшанка) Чуднівського району, Окілок та Виногради Черняхівського району, Соколов Червоноармійського району, Межиліска Народицького району і в селі Чеська Крошня Житомирського району (тепер це частина міста Житомира) та в багатьох інших містах і селах України. Там, де лишилися чехи, після великого переселення до історичної батьківщини (Чехії) в 1947 році та 1986-1990 роках, продовжували жити чеські традиції. Зусиллями енергійних ініціаторів – вихідців з чеських меншин, почали створюватися чеські товариства у Львові, Києві, Одесі, Рівному, Малині, Дубно, Мелітополі, Сімферополі.

У місті Житомирі на той час проживали чеські сім'ї, які були родом з села Мала Зубівщина. Одна з них – це родина Людмили Врабець та В'ячеслава Пішл, сім'ї їх дітей: сина Ярослава, дочок Анни Литвинець та Емілії Снідевич. Їздити до Малої Зубівщини не було можливості (родичі виїхали до Чехії), а туга за рідною чеською мовою, фольклором та чеськими традиціями все збільшувалася. Тоді в родинному колі виникла думка про те, що може в Житомирі ще є етнічні чехи, яких потрібно знайти й створити чеську спілку.

На початку 1991 року Анна Литвинець та Емілія Снідевич відвідали Чеське консульство в Києві, зустрілися з консулом Зденеком Гумалом. Мета їх відвідування – організація спілки етнічних чехів в Житомирі. Працівники консульства були приємно вражені тим, що жінки вільно розмовляють старочеською мовою і пообіцяли підтримку в реалізації їх задумів. По місцевому радіо та через газету було оповіщено всіх, хто мав чеські коріння в місті Житомирі та області.

6 травня 1991 року відбулися перші збори чеської спілки міста Житомира. В них взяли участь чеський консул Зденек Гумал та інші представники консульства, серед них була і Віра Коларжська. В організації спілки активну участь брали Емілія Снідевич, Анна Литвинець, Володимир Башек, В'ячеслав Перглер, Марія Цимбрович, В'ячеслав Карасек, Раїса Столяревич, Олена Кокочева та інші. На цих зборах головою спілки була обрана Емілія Снідевич.

Житомирська чеська спілка з 1991 року отримала назву «Чехословацьке культурне товариство ім. Яна Амоса Коменського», яка об'єднувала житомирських чехів, що були

вихідцями із чеських поселень Мала Зубівщина, Малинівка, Вільшанка, а також чехів з Чеської Крошні (тепер це район міста Житомира).

В 1995 році товариство було перейменовано в Житомирську спілку волинських чехів. Головою спілки до 2014 року була Емілія Снідевич. За цей час було проведено дуже велику роботу по збереженню історії, культури, звичаїв і традицій чеського етносу в Україні і Житомирщини зокрема.

Спілка стала численною, життя її було різноманітне і цікаве. Але ініціативним членам спілки, таким як Олена Ващенко, Анна Литвінець, Леся Шестак, Ружена Ляшенко не давала покою думка, що в Житомирській області ще є чехи, які залишилися в селах і малих містечках. Вони та їх діти поступово забувають рідну чеську мову, чеські пісні і звичаї, але приймати участь в житті житомирської спілки вони не мають можливості через далеку відстань. Тому 23 січня 2015 року була створена чеська спілка «Чехи Житомирщини». Очолила спілку молода та ініціативна Олена Ващенко. Мета цієї спілки знайти та об'єднати чехів всіх сіл і містечок Житомирської області, допомогти їм в вивченні чеської мови, ознайомити їх з чеськими традиціями. Таким чином були знайдені чехи в місті Коростень, які залишилися там після великого переселення до Чехії в 1986-1990 роках, селі Потітка, Вівче, Перлівка.

Їх діти вже влітку 2015 року їздили на оздоровлення до Чехії. Це був оздоровчий табір для дітей з чеським походженням, що знаходиться в Єзерських горах в селі Нова Вес. Також була надана допомога чеській спілці в селі Малинівка Малинського району в створенні танцювального гуртка, де діти навчаються чеським народним танцям.

~~... ..~~

~~... ..~~

... ..

